

Third Year B.B.M Degree Examinations

October / November 2014

(Directorate of Distance Education)

COMMERCE

DBC 220: MATHEMATICS FOR MANAGERS

Time: 3hrs.]

[Max. Marks: 70/80

Instructions to candidates:

«ZÁyðUMA ÝEÐUÚUE, HEZEUMA:

1. Students who have attended 30 Marks Internal Assessment scheme will have to answer for total of 70 Marks.

30 CAPUMA DAvJ PÍ ÝEÐUÚUE ÞAÍR AÍR ðe Sgíða Í «ZÁyðUMA 70 CAPUMA ÝEÐUÚUE GvJ, Í ÁPA.

2. Students who have attended 20 Marks Internal Assessment scheme will have to answer for total of 80 Marks.

20 CAPUMA DAvJ PÍ ÝEÐUÚUE ÞAÍR AÍR ðe Sgíða Í «ZÁyðUMA 80 CAPUMA ÝEÐUÚUE GvJ, Í ÁPA.

SECTION – A

« ÚA - J

- I. Answer any TWO of the following questions. 5 marks each :** 2 x 5 = 10 Marks

1. Find the value of $Ezgj Í ÁPAq»r-Áj$.
$$\frac{(4a^2)^3}{(2a^3)^2} + \frac{(6a^3)^2}{(3a^2)^3}$$

2. Find the value by using log table
 $\sqrt[4]{\frac{17.2 \times 13.92}{21.62 \times 4.9}}$

3. Find the root of the equation $x^2 - 3x - 10 = 0$. $x Í ÁPAq»r-Áj$.

4. Two numbers are in the ratio 25: 37. How much to be added to each, to bring the ratio 5: 6.

Jgþá Í ASUMA 25: 37 CEÁYÁVÍR ðe D Jgþá Í ASUMA CEÁYÁVÍR EAB 5: 6PÍ vþíPÁ JþAO Áj, Í ÁPA.

SECTION – B
« .. AU – ©

II. Answer any THREE of the following questions. 10 marks each: $3 \times 10 = 30$ Marks

5. a) Find the compound interest on ₹ 10,000 for 2 years at 4% p.a. Payable half yearly.

₹ 10,000 उपरे जगता हुआ प्रति छव्वें साल में 4% वार्षिक दर से दो बार वार्षिक रूप से बढ़ाया जाता है।

- b) Find the value of $10P_5$ and $10C_5$

$10P_5$ एवं $10C_5$ का मान बताया जाए।

6. a) If $x:y=5:3$, $y:z=5:6$ find $x:y:z$

- b) A town has total population of 60,000, out of it 32,000 read the Hindu News paper and 35,000 read Times of India. 7500 read both Hindu and Times of India. Calculate How many people read neither Hindu nor Times of India? Represent by Venn diagram.

माना एक शहर की कुल जनसंख्या 60,000 है। जिनमें से 32,000 लोग हिन्दू न्यूज़ पे पढ़ते हैं और 35,000 लोग टाइम्स ऑफ़ इंडिया पढ़ते हैं। लोगों की संख्या 7,500 है जो दोनों पत्रिकाओं को पढ़ते हैं। अतः नहीं पढ़ने वाले की संख्या किसकी जांच करें।

7. a) Simplify $\sqrt[3]{a^3\sqrt{a^3\sqrt{a}}}$ and find the value when $a = 2^{27/13}$

b) If $u = \{3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13\}$ $A = \{3, 4, 5, 6\}$

$B = \{3, 5, 7, 9\}$ $C = \{6, 7, 8, 10, 12\}$ दोनों के लिए (i) $(A \cap B)$ (ii) $(A' \cup C')$ का मान बताया जाए।

8. Solve by using Cramer's rule

प्रश्नानुसार एक समीक्षण करें।

$$x + y + z = 7$$

$$2x + 3y + 2z = 17$$

$$4x + 9y + z = 19$$

9. a) A wire is bent into a form of circle, whose radius is 35 inches. If the same wire is bent into a form of square, what is length of a side and area of circle and square.

माना एक तार एक वृत्त की तरफ बent है जिसकी त्रिज्या 35 इंच है। यदि इसी तार को एक वर्ग की तरफ बent कर दिया जाए तो एक वर्ग का क्षेत्रफल किसकी जांच करें।

7 Marks

- b) Solve for x

$$2(x - 3) = 9 + 3(x - 9)$$

3 Marks

Contd.....3

SECTION – C
« ୬୩ - ୧

III. Answer any TWO of the following questions. 15 marks each: $2 \times 15 = 30$ Marks

ଅନ୍ୟାନ୍ୟକେ ଜଗଳ ଯୁଦ୍ଧରେ ଗ୍ରହିଣୀ । ୧୫ ପରିମାଣ :

- 10.** a) Find the difference between simple and compound interest and amount on
` 18,000 for 5½ Years at 9.5% p.a. compounded annually.
` 18,000 ଚରିତରେ ୫½ ବେଳେ ୯.୫% ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ଯୁଦ୍ଧରେ କୁଳାଙ୍ଗାନ୍ତରେ
ଆବଶ୍ୟକ ଦୂରାଙ୍ଗାନ୍ତରେ ପାର୍ଶ୍ଵରେ ପାର୍ଶ୍ଵରେ ରାଜ୍ୟ ରେ ଏହାରେ
ଆବଶ୍ୟକ ପାର୍ଶ୍ଵରେ ରାଜ୍ୟ ରେ ଏହାରେ ରାଜ୍ୟ ରେ ଏହାରେ । 10 Marks
- b) Solve for x ଏହାରେ ଏହାରେ ପାର୍ଶ୍ଵରେ ରାଜ୍ୟ ରେ ଏହାରେ
$$x^2 - 7x + 6 = 0$$
 5 Marks
- 11.** a) The sum of 3 numbers of G.P is 14 and their product is 64. Find the numbers.
ମାତ୍ରା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିବାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ । 64 ଦେଖିବା
କାମରୁ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ।
- b) In how many ways the letters of the word ‘STATISTICS’ is permuted and how
many of them will begin and ends with ‘S’.
‘STATISTICS’ ଜେମ୍ବା ଯେହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ।
- c) Find Present Value, True Discount, Banker Discount and Bankers Gain on a bill of
` 10,000 due after 9 months at 6% p.a.
` 10,000 କାମରୁ ୨୦୦୦ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ । 10 Marks
- 12.** a) In how many ways 5 digit number can be formed by using 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 and
9. And How many of them are ‘odd’.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ।
- b) Solve by using logarithms.
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
$$\frac{\sqrt{878.75} \times (35.4)^2}{345}$$
- c) Find HCF and LCM of 116, 252 and 124
116, 252 ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ।
- 13.** a) A square garden with an area of 6400 Sq. ft. is to be provided a path of 6 feet
broad around. What would be the cost of paying the path at ` 50 per Sq. ft.
6400 ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ

- b) Divide ` 118 among A B and C so that A:B = 3 : 4 and B:C = 5 : 6.
 $A:B = 3 : 4 \text{ and } B:C = 5 : 6$ $\therefore A:B:C = 15 : 20 : 12$ $\therefore A:B:C = 15 : 20 : 12$
 c) The difference between BD and TD due after 6 months at 4% p.a. is ` 20. Find
 TD, BD, F and P.
 $6 \text{ months} \text{ at } 4\% \text{ p.a.} = 1\% \text{ per month}$
 $1\% \text{ per month} \times 6 \text{ months} = 6\%$
 $6\% \text{ of } 20 = 1.2$

SECTION – D

« .. ÁUÀ – r

Note: Compulsory question for 80 marks scheme only
MEZÉUMA: 80 CAPUMA YEB YEB EGHÁA PÁGÁA YEBUMA

Answer any ONE of the following question, 10 marks each: $1 \times 10 = 10$ Marks
AJÁA AZÁZGÉ MAZÁ YEB GYJ 1, VÁA 10 CAPUMA:

14. a) Show that $\frac{2 \times 3^{n+1} + 7 \times 3^{n-1}}{3^{n+2} - 2\left(\frac{1}{3}\right)^{1-n}} = 1$ JAZÁ ÁCIL.

- b) Explain Demargon's law by an example.
 \therefore MAUDÉIÉA XÁA ÉAB GZÁO JUAIÉACUE « a » 1.

15. a) Find the inverse of $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 2 \\ 4 & 1 & 3 \end{bmatrix}$ EZJÁ « - KÉA ÉAB PÁQÁ » r - Áj.

- b) Solve for x \therefore ÉA ÉAB PÁQÁ » r - Áj

$$\frac{x}{2} + \frac{2x}{3} = \frac{7}{2}$$

* * * * *